

● לאה מוריה

מיעשהו הולך תמיד איתי

קשה להביא חיים חדשים למציאות של מלחמה מתמשכת, וקשה עוד יותר כשאת לבד. מאז אוקטובר 2023 נאלצו נשים רבות להגיע לבדן לבדיקות ההיריון ואפילו לחדר הלידה, חלקן משאירות מאחור בעל פצוע, וחלקן לא יזכו לראות אותו שוב. פרויקט "לצידך" הוקם כדי לעטוף, לתת תמיכה ולהוות משענת לנשים שנושאות בתוכן סמל להמשכיות ולתקווה

חודש לפני מועד הלידה המשוער נכנסה קורל גבאי, בת 28 ואימא לבן, לניתוח קיסרי חירום. הפעם, בניגוד ללידה הראשונה, בעלה לא היה לצידה כדי לאחוז בידה, ללטף ולהרגיע ברגעים המתוחים, הכואבים והמפחידים. אלירז גבאי ז"ל נפל ב־30 בדצמבר 2024 במהלך הקרבות הקשים שהתנהלו בעזה.

אבל קורל לא הייתה לבדה בתהליך. יסמין גבאי, בת שבע שוב ורננה בריסק מהמזים "לצידך" תמכו בה לאורך כל הדרך. "הן נכנסו מהר מאוד לתמונה", היא מספרת. "אחת לשבוע-שבועיים הן הגיעו אליי הביתה, בדקו מה שלומי והשמייעו לי את הדופק של העובר. כשנכנסתי לניתוח חירום הנוכחות שלהן הייתה קריטית, הגעתי לבית החולים אסף הרופא ויסמין ורננה כבר הספיקו להגיע. יסמין אפילו

צילום: שאטרסטוק/ק

"הן הגיעו אליי הביתה אחרי הלידה ועזרו במקלחת הראשונה של נועם. הוא נולד פג וחששתי לקלח אותו מרוב שהיה קטן. המיילדות היו איתי גם במקלחת הראשונה שלו אחרי הברית. אני מודה על נועם, הנס שקרה לי ומודה על הליווי המסור שזכיתי לו. נועם הוא תינוק מתוק ושובב שלא אוהב לישון, ופעמיים בשבוע מגיעה אחות לילה ומטפלת בו כדי שאוכל לישון ולאגור כוחות. זו מתנה שאני מקבלת בשנה הראשונה ללידה".

קורל מבקשת להעביר מסר לאלמנות. "החיים לא נגמרו, הם רק קיבלו צורה שונה. אני מאמינה שטבע האדם חזק מנסיבות החיים. קשה לאבד בעל, אבל החיים ממשיכים".

"הרגשתי שגם הבן שלי נמצא שם, יחד איתי"

אחת המיילדות שמתנדבות בפרויקט "לצייד" היא גלית נחמיאס, 56, נשואה ואם לארבעה ממושב ישע שבמועצה האזורית אשכול. איתי, בנה השלישי שהיה לוחם ביחידה הרב ממדית, נפל בשבעה באוקטובר.

"באותה שבת הייתי במשמרת לילה בסורוקה", היא נזכרת. "נשמעה אזעקת 'צבע אדום' ובשלב מסוים הבנו שיש חדירת מחבלים ליישוב. איתי, שהיה באותה שבת בבית, רצה לצאת להילחם, אבל אבא שלו עצר אותו. הפשרה הייתה שיצטרף לכיתת הכוננות. איתי חבר לליאור בן יעקב, גיל אביטל וטל ממן, חברי כיתת הכוננות, ולדן אסולין, הרבש"צ של מושב מבטחים. הם ניהלו קרב מול 18 מחבלים מצוידים ומזוימים, הצליחו לגרום לאבדות ולפגיעות ובסופו של דבר לנסיגת המחבלים, אך נהרגו במהלך הלחימה. המחבלים מיהרו לברוח ולא חטפו אף אחד מחמשת הגיבורים שלנו", היא מספרת. "בעלי מצא את איתי והודיע לי. מאז אני אם שכולה, פוגיית מהבית לקיבוץ רביבים ואני מתמודדת".

למרות האבל בחרת להתנדב לפרויקט. מה הניע אותך?

"כשהפרויקט התחיל עדיין לא הייתי פנויה רגשית, והצטרפתי חודשיים לאחר מכן. שכנעתי את עצמי שעבודה והתעסקות בצער של אחרים היא סוג של התמודדות ושל ריפוי. כוח פנימי קרא לי לשקוע בעשייה. כל מי שבוחרת

על כך רק כששחרר מבית החולים. הוא חזר הביתה לשובע, חגגנו לו יום הולדת 37 ואפילו הספקנו ללכת יחד לבדיקת אולטרסאונד, שבמהלכה גילינו שיש לנו בן".

גבאי הייתה בתחילת החודש החמישי להריונה כשקציני צה"ל דפקו על הדלת ובפיהם הבשורה הנוראה מכול. "במהלך הלידה הרגשתי את אלירז איתי ולא הייתי זקוקה לחפץ שיוכיר לי אותו. ילדתי את הילד שלו, מה יותר מזה? מה גם שנועם דומה לו".

איך עוברים היריון כשאת בשנת אבל? "שרדתי כל יום בנפרד. הבנתי שהחיים חייבים להמשיך, וכדי לדאוג לעובר אני חייבת לדאוג לעצמי. ההיריון נתן לי כוח. גם אימא שלי ואחי היו איתי ותמכו, אנחנו בהורות משותפת", היא אומרת בחיוך.

המיילדות מפרויקט 'לצייד' נשארו איתך בקשר?

"הוא תמיד אליי כמו למלכה". אלירז גבאי ז"ל תורל

קורל גבאי: "אלירז אמר לי: 'אני אשמור על עצמי ואת תשמרי על 'בטן' – זה היה הכינוי של נועם, הבן שלנו, כשהיה בבטן שלי. באותו רגע הבנתי שהוא לא חוזר"

נכנסה איתי לגיתוח. אימא שלי אומרת שברגע שראיתי את יסמין - נרגעתי".

כל אישה זקוקה לתמיכה בתקופת ההיריון ובמהלך הלידה, ומטבע הדברים בן הזוג הוא התומך העיקרי. אלא שהמציאות שנכפתה עלינו בשבעה באוקטובר אילצה נשים רבות בשלבים שונים של היריון לטפל ולתמוך בבן זוג פצוע, או להתמודד עם אובדנו של האיש האהוב, המשענת, החבר שלהן לחיים.

הפרויקט "לצייד" - ליווי מילדותי עוטף" הוקם ביוזמת ארגון המיילדות בישראל, שזיהה את הצורך המשמעותי ונרתם במהירות להקמת מערך של מיילדות האמונות לא רק על הליווי המקצועי של אותן נשים, אלא גם על תמיכה רגשית, מקצועית והוליסטית.

"גיליתי שאני בהיריון בספטמבר 2023", מספרת גבאי. "אלירז שמח מאוד, אבל חשש כי עברנו כמה הריונות שלא החזיקו מעמד. קיוונו שיהיה בסדר. הוא תמיד התייחס אליי כמו למלכה, ועוד יותר בהיריון. ב-7 באוקטובר התעוררנו לקול אזעקה, הוא צפה בטלוויזיה ולא הסכים שאצפה אתו. 'תשמרי על הנפש שלך ועל העובר', ביקש. בצהריים של אותו יום הוא גויס. לפני שיצא הוא אמר לי: 'אני אשמור על עצמי ואת תשמרי על 'בטן' – זה היה הכינוי של נועם, הבן שלנו, כשהיה בבטן שלי. באותו רגע הבנתי שאלירז לא חוזר. הייתה לי תחושה רעה, ואפילו אמרתי לחבר מהעבודה שאני מפחדת שההיריון יצליח כי זה מה שישאר מאליי. במהלך המלחמה הוא הספיק להיות בבית כמה פעמים, ושבוע לפני שנפל הוא נפצע קל מרסיסים וסיפר לי

התייעצה איתנו טלפונית בכל שאלה ועניין. בפגישות ביקשנו לברר איך היו הלידות הקודמות, מה היה טוב יותר ומה פחות, כדי שגם הלידה הנוכחית תעבור בשלום ומתוך חוויה טובה. היא בחרה באסותא אשדוד, שם ילדה בעבר, ואנחנו ליווינו אותה לאורך כל הדרך. לא קל ללדת בלי הבעל.

"זו הייתה לידה טעונה והבעל חסר לה מאוד. עבור אלמנה בהיריון, העובר הוא המזכרת האחרונה מהבעל. לידת תינוק מהווה סוג של סגירת מעגל ולמעשה פרידה נוספת. מהצד השני, זו מתנת חיים אדירה. בזמן הלידה עודדתי את היולדת ושמתי לב להבעות הפנים, לצרכים ולבקשות שלה. החזקתי את תמונת הבעל קרוב אליה כדי שתרגיש שהוא נוכח. אמרתי ליולדת שיש לה שני שומרים: בעלה ואיתי שלי. הרגשתי שגם איתי נמצא שם, יחד איתי. נולדה תינוקת בריאה ושלמה, וזה לא מובן מאליו אחרי כל מה שהיולדת ומשפחתה עברו. זכיתי ללוות אותה ברגע משמעותי מאוד בחייה, והייתה שם מערבולת של תחושות - שמחה וצער. לא אשכח זאת לעולם". נחמיאס וזלכה הגיעו לביקור בחדרה של היולדת שבמלון בים המלח, ומאז הן שומרות על קשר טלפוני. "היא נכנסה לי ללב ונשארה שם", היא אומרת בהתרגשות. במסגרת הפרויקט ליוותה נחמיאס זוג נוסף מבארי, זמר ועומר וייס, שכבר יילדה פעמיים בעבר. המשפחה ניצלה מהטבח בבארי, אבל הורי הבעל נרצחו. זמר נכנסה להיריון אחרי ה־7 באוקטובר ונחמיאס הבטיחה לבני הזוג שתלווה אותם עד הלידה.

מה תרמה לך ההשתתפות בפרויקט? "בזמן הלידה אמרתי לעומר: 'אתה יתום ואין לך הורים, אני אם שכולה ואין לי בן. אתה הבן המאומץ שלי. אני כאן לא רק על תקן מיילדת, אני אימא ואבא שלך'. בכנס שהתקיים במלאת שנה למיום סיפורי את הסיפור האישי שלי, ואמרתי שאפשר להיות משני צידי המתרס - לתמוך במשפחה שכולה כשאת בעצמך אם שכולה".

"המחשבה על הילדים החזיקה אותי בחיים"

מיום "לצידך" תומך גם בנשות חיילי צה"ל שנפצעו, נשים שצריכות לג'נגל בין הטיפול והדאגה לבעל לבין בדיקות

צילום: ענבר גורר

קורל עם בנה נועם, בטקס ברית המילה

קורל נבאי: "שרדתי כל יום בנפרד. הבנתי שהחיים חייבים להמשיך, וכדי לדאוג לעובר אני חייבת לדאוג לעצמי"

אישה מקיבוץ בארי יחד עם המיילדת נעמי וזלכה, מבלי לדעת שנהפוך גם לחברות טובות". מכיוון שתושבי הקיבוץ פונו לים המלח, נחמיאס וזלכה נסעו לשם כדי להיפגש עם היולדת שביקשה להישאר בעילום שם. ב־7 באוקטובר היא איבדה את בעלה לאחר שנורה בממ"ד ביתם. הצבא חילץ אותה ואת ילדיה ברגע האחרון, כשהמחבלים כבר החלו לשרוף את הבית. "באותה פגישה הייתה ביננו כימיה גדולה", מספרת גלית. "קיימנו עם האישה מפגשים שבועיים והיא

להיות אחות יש בה רגש של נתינה, ובמיוחד במצבים מסוג זה. לא יכולתי לעמוד מנגד. כבר עשר שנים שאני מלמדת קורסי הכנה ללידה בקיבוץ בארי ויש שם הרבה זוגות וילדים שיילדתי. מדובר בשכנים שלי, והרגשתי שאני חייבת להצטרף לפרויקט. ליוויתי

גלית נחמיאס: "בזמן הלידה עודדתי את היולדת ושמתי לב להבעות הפנים, לצרכים ולבקשות שלה. החזקתי את תמונת הבעל קרוב אליה כדי שתרגיש שהוא נוכח. אמרתי ליולדת שיש לה שני שומרים: בעלה ואיתי שלי"

וזה היה קשה מאוד", היא מודה. "אני לא יודעת איך החזקתי מעמד. דאגתי לסער, התנגעתי לתינוק שלי על אף שהוא היה בידים טובות ובין לבין הקאתי המון והייתי חלשה. אבל סער נתן לי הרבה סיבות להיות חזקה, כל יום ראינו אצלו שיפור קל שנתן הרבה תקווה. התמקדתי בחיים החדשים שנרקמים בתוכי והווצי את הצידה את כל הדאגות. ב־7 במרץ חזרנו הביתה, סער התחיל שיקום בשיבא ואז התגלה שיש לי סכרת היריון".

איך הגעתם לפרויקט?
סער: "הפרויקט הגיע אלינו. העובדת הסוציאלית שלי

גלית נחמיאס עם בנה, איתי ז"ל. למטה: מחזיקה את שי, בתם של זמר ועומר וייס

סיפרה על תוכנית הליווי לנשות פצועים בהיריון, שאלה אם שרון תהיה מעוניינת ושרון ענתה בחיוב. טלי לנדאו ועינת שניצר, המלוות הנפלאות, הגיעו אלינו הביתה ועשו לשרון מעקב היריון. הכי התרגשתי לשמוע את הדופק של העובר. את צריכה להבין שהמחשבה על הילדים החזיקה אותי בחיים, ופתאום זה נהיה מוחשי. העובדה שאני עומד להיות שוב אבא נתנה לי כוחות להמשיך תהליך השיקום, שהוא ברובו מנטלי. מעבר לפציעה, היה לשנינו למה לחכות. משהו שלא קשור לפציעה עצמה. הלידה הראשונה של שרון הייתה קשה מאוד וכללה זירוז וואקום, אבל הפעם הכול עבר חלק בזכות הליווי הצמוד שעשה את ההבדל. הייתי שותף בתהליך וזה היה משמעותי מאוד עבור שנינו".

שרון: "סדר היום של סער היה עמוס. אחרי יום מעייף ומתיש בשיקום אי אפשר היה לדרוש ממנו להגיע איתי למעקב היריון אצל רופא, מרחק של 30-50 דקות נסיעה. הקל עלינו מאוד שהמעקב התבצע בבית שלנו. מעבר לנוחות, ידעתי שסער נמצא איתי. טלי ועינת המליצו לי על תרגילים מיוחדים להורדת הלחץ בבטן, וטלי חיברה אותי לגינקולוגית שתלווה אותי ותשגיח בגלל הסכרת. ידעתי שיש לי עם מי לדבר ושאיני יכולה להרים אליהן טלפון בכל שעה. הן הכירו אותי מקרוב - את החששות שלי ואת סוג הלידה שרציתי, ודאגו שתהיה לי חוויה טובה. ילדתי בראש השנה והן היו איתנו במשך 16 שעות, מותירות את המשפחות הפרטיות שלהן מאחור כדי לתמוך בנו. אחרי הלידה הן באו אלינו הביתה לראות את לי המתוקה ויצאנו יחד לבית קפה".

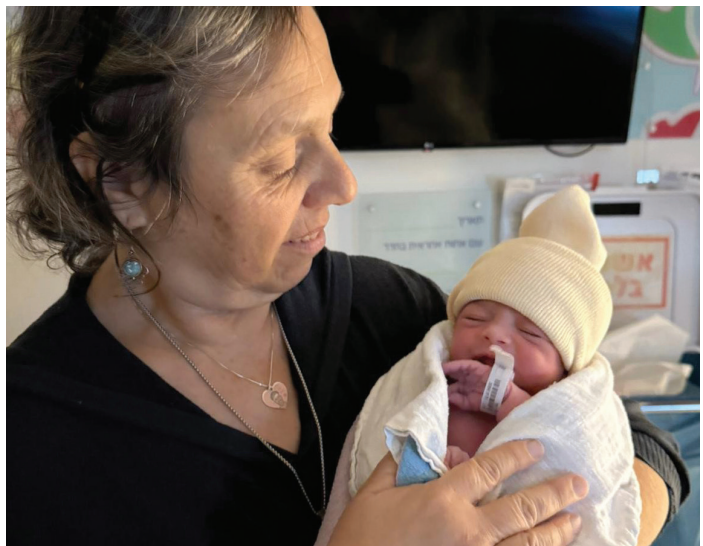
היית מסתדרת ללא הליווי?
שרון: "לפני שפרויקט 'לצידך' נכנס לתמונה, הלכתי לבד לרופאה וחיכיתי שהתור שלי יגיע. הרגשתי בודדה, ישבתי בחדר הקבלה ופשוט בכיתי, כי נזכרתי שבהיריון עם דין סער הגיע איתי לכל בדיקה. ברגע שהמייילדות נכנסו לתמונה כבר לא הייתי לבד".

אחת המלוות שליוותה אותם היא עינת שניצר, בת 54, נשואה ואם לחמישה מרמת השרון. היא עובדת כמייילדת בבית החולים שיבא, וכשיצאה קריאה למייילדות להתנדב לפרויקט "לצידך" מייד ענתה בחיוב. לדבריה זו בכלל לא הייתה שאלה, שכן מדובר בפרויקט

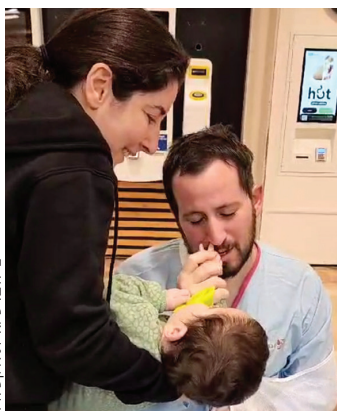
ההיריון. שרון אקסלרוד, בת 36, היא רופאת ילדים בבית החולים איכילוב ובעלה סער (37) הוא איש הייטק. הם גרים ברמת גן עם שני ילדיהם, דין ולי. בפברואר 2024, במהלך שירות מילואים בצפון, סער נפצע קשה. שבועיים לפני כן גילתה שרון שהיא שוב בהיריון. דין היה אז בן שבעה חודשים.

"הוקפצתי למילואים ב־8 באוקטובר ושריתי בגבול הצפון, ביחידה מסווגת בחיל התקשוב", מספר סער. "ב־14 בפברואר ישנתי במבנה לא מוגן, וכשנשמעה התראה על ירי טילים טסתי מחוץ לחדר למרחב המוגן שהיה בצד ימין. אם הייתי פונה למרחב השני, הטיל היה פוגע בי ישירות. נפצעתי בראש, רסיסים חדרו לגולגולת ולכל הגוף, שברתי את עמוד השדרה ואת עצם הבריח, אבל השתדלתי להישאר בהכרה מלאה. חשבתי על דין ועל שרון ונאבקתי להישאר בחיים. אמרתי לעצמי שאין מצב שדין יגדל בלי אבא ושאשאיר את שרון עם שני תינוקות. הייתי פצוע אנוש, מורדם ומונשם, בטיפול נמרץ בבית החולים רמב"ם. משם עברתי למחלקת הטראומה ובהמשך למחלקה לפגועי ראש בתל השומר. מאז אני בשיקום יום".

שרון: "בדיוק חזרתי לעבודה אחרי חופשת הלידה, הספקתי לעבוד שבועיים ואז סער נפצע. דין התחיל ללכת למעון, וכדי לשמור על שגרה מסוימת הוא נשאר עם אבא של סער בזמן שאימא של סער ואני היינו בבית החולים. ראיתי את דין פעם בשבוע

צילום: איתן אור

ומה הליווי תרם לך?

"גם אני הרגשתי משמעותית. זכות כבירה עבורי כמיילדת לתרום מניסיוני בתקופה הקשה הזו. אחד היתרונות הגדולים של הליווי זו הזמינות לנשים ההריוניות. מדובר בנשים ובמשפחות שהחיים שלהן נקטעו ברגע אחד והן חוו תופת. שמעתי הרבה סיפורים מסמרי שיער, ואני מרגישה שהליווי מאפשר להן קצת יותר שליטה בחוויית הלידה, וזה המון".

חיים מתוך החושך

בבוקר השבעה באוקטובר אבי מילר (43) היה בבית הכנסת בגבעת שמואל. כחזן, בעל תפילה וזמר הוא הוביל את תפילת שמחת תורה, שנקטעה באחת עם הידיעה על האסון המתרחש. "הוא עצר את התפילה, התנצל ויצא", מספרת אשתו, הילה (41), תכשיטנית ומעצבת תכשיטים. "הוא עזב אותי, את הילדים, את המתפללים - ונסע דרומה. בלי להסס".

אבי גויס כנהג אמבולנס מבצעי בגדוד 890 של הצנחנים, גדוד לוחם שנכנס ראשון לקיבוץ בארי. הוא נפצע במהלך הלחימה, אבל גם אחרי הפגיעה חזר לגדוד ותמך עם החיילים ברצועת עזה, בגבול לבנון ובגזרות נוספות מול סוריה. "זו לא רק גבורה, זו מחויבות שאין לה גבול", אומרת הילה, "אבי הוא אדם של לב. איש של אמונה ונתינה שתמיד נמצא כשצריך ולעולם לא מהסס לשים את האחר לפני עצמו". בזמן שבעלה נלחם בחזית גילתה הילה שהיא בהיריון. "ברגע שבו הכול התפרק, משהו חדש התחיל לנבוע", היא מספרת. "ואז החל מסע של היריון ולידה, אבל גם של פחד, כאב, בלבול

צילום: צוות חדר לידה לים

"ברגע שהמיילדות נכנסו לתמונה כבר לא הייתי לבד". שרון וסער אקסלרוד עם המיילדות מייד לאחר הלידה. משמאל: המפגש הראשון של סער עם בנו, לאחר הפציעה

באמת עשה זאת. במהלך הלידה דאגנו שיהיה לסער נוח, שיאכל תוך כדי, שהתרופות שלו יהיו איתו ושתהיה לו כורסה עם מצעים ושמיכה. ידענו שהוא סובל מכאבים עצביים ולכן דאגנו שיעמוד באופן כזה שלא יכאב לו מבחינה פיזית. בזכות המענה הספציפי והמדויק שניתן לו הוא היה מאוד נוח ופעיל בלידה. הבאנו סלסלה מלאה בשוקולדים וכל מיני קישוטים כדי ליצור אווירה וחוויה אחרת. אחרי הלידה סער שלח לנו הודעה מרגשת ואמר שהוא מעריך מאוד את כל מה שעשינו למענם. הרגשנו שאנחנו מיילדות בן משפחה".

חשוב ומציל חיים למען משפחות שעולמן חרב עליהן. "עוד לפני הקמת הפרויקט קלטנו בשיבא נשים הריוניות שפוננו מהדרום, ויצאנו מגדרנו לחבק ולעטוף אותן ולעזור בטיפול בתינוקות לאחר הלידה", היא מספרת. "כשהפרויקט יצא לדרך היה ברור שאני בפנים. לפני המפגש הראשון עם שרון וסער קיבלנו הדרכה מסודרת ומקצועית. בתחילת

שרון אקסלרוד: "סער נתן לי הרבה סיבות להיות חזקה, כל יום ראינו אצלו שיפור קל שנתן הרבה תקווה. התמקדתי בחיים החדשים שנרקמים בתוכי והזזתי את הצידה את כל הדאגות"

המעקב סער היה בשיקום בשיבא ושמו מאוד על מפגשי המעקב בבית, שגרמו לו להרגיש משמעותי".

איך השפיעה העובדה שהוא פצוע? "עשינו הכנה לקראת הלידה וסער אמר לנו שחיתוך חבל הטבור עלול להיות טריגר עבורו, אבל הוא רצה לעשות את זה בעצמו למרות שהפסיכולוגית שלו חשבה שזה לא רעיון טוב. והוא

עֵינַת שֵׁנִיצֶר: "מדובר בנשים ובמשפחות שהחיים שלהן נקטעו ברגע אחד והן חוו תופת. שמעתי הרבה סיפורים מסמרי שיער ואני מרגישה שהליווי מאפשר להן קצת יותר שליטה בחוויית הלידה, וזה המון"

מדברות איתה מראש על הדרך שבה תרצה להנכיח את בן זוגה בזמן הלידה - להשמיע מוזיקה שאהב או לשים תמונה שלו בחדר. נדרשת רגישות רבה ולפעמים זה אומר להגיע לאותו חדר לידה שבו האישה ילדה בעבר כשבעלה היה נוכח, או להגיע לחדר לידה חדש בטויל זיכרונות. המיילדות מחוברות גם למשפחה המורחבת, משפחת האישה ומשפחתו של החלל על מנת לעשות את התיווך הנכון והמתאים. בליווי בני זוג פצועים יש חשיבות למקום הרגשי ושימת דגש על מניעת טריגרים. חוויית הלידה עלולה להזכיר לפצועים את שדה הקרב, לכן יש מודעות לצורך לווסת קולות, ריחות ומראות. באחת הלידות היה חשוב שלא יהיה דם ודאגנו שזו תהיה לידה 'נקייה'. לפעמים נדרש תכנון פיזי של המקום. היה לנו פצוע קשה שהכנסנו לחדר הלידה עם כל הציוד הרפואי שלו, וזה דרש מאיתנו תכנון מוקדם.

מושקוביץ מציינת שאלמנות צה"ל זכאיות למעטפת סוציאלית הניתנת ממשרד הביטחון והביטוח הלאומי,

צילום: לירון זדמן

"בליווי האלמנות מושם דגש על הנכחת החלל". יובל יפה מושקוביץ

אבל במקרה של בן זוג פצוע המענה הסוציאלי מכון בעיקר אליו. "המענה לנשות הפצועים לא תמיד מספק", היא אומרת. "מדובר בנשים שבן זוגן לא תמיד מתפקד באופן מלא, והן נדרשות לטפל בו ובילדיהם המשותפים כשהן בהיריון. רבות מהן מרגישות שקופות. אומרים להן: 'תגידי תודה שבעלך

בעיצומו של הלחץ והבלבול, אבל הן הרגיעו אותי ואמרו לי 'נבוא איתך לכל בית חולים שתבחרי. לא משנה מתי, לא משנה איפה, אנחנו איתך'". בסופו של דבר בחרה הילה ללדת בבית החולים 'מעייני הישועה'. "הארגון הזה, ארגון המיילדות, הציל אותי", הוא אומרת בהתרגשות. "לא יודעת איך הייתי עוברת את ההיריון והלידה בלעדיהן. כמו שאבי נכנס לשדה הקרב ונתן את כל הלב, כך הן נכנסו איתי אל חדר הלידה ונתנו את הנשמה. בחרנו בחיים. מתוך המוות הבאנו חיים, וזה מסע שלעולם לא יישכח."

קו ראשון לזיהוי דגלים אדומים

יובל יפה מושקוביץ, מנכ"לית ארגון המיילדות בישראל, מספרת על הקמת הפרויקט: "אחרי ה־7 באוקטובר פתחנו קו חם לנשים הרות ונתנו ליווי ומענה טלפוני לכל מי שפנתה. לאחר מכן המשכנו בפרויקט שהעניק ליווי בתקופת משכב הלידה וביקור בית לנשים שפוננו מבתיהן, או שבני זוגן היו מגויסים. בסך הכול נתנו מענה ליותר מ־1250 נשים. בדצמבר 2024 פנתה אלינו אחותה של אישה שהתאלמנה ב־7 באוקטובר והייתה בסוף היריון, וביקשה שנתמוך בה. הכנו שבעקבות המלחמה נשים הרות זקוקות לליווי והרמנו את הכפפה. קיבלנו תרומה מהפרדציות של יהודי צפון אמריקה שאפשרה לנו לתת את המענה החשוב הזה לנשים".

מה כולל הליווי? "הליווי כולל פגישות פרונטליות וזמינות טלפונית 24/7. המיילדות מגיעות לחדר הלידה, נמצאות עם האישה ומיילדות אותה. הן מקבלות ציוד, ביטוח, תמיכה רגשית והכשרה. לכל צוות מיילדות יש מנטורית שמלווה אותן ועוזרת לדייק את הצרכים. משרד הביטחון מפנה אלינו את הנשים ההרות. אנחנו משוחחות עם כל אישה ובוגות עבורה צוות שכולל שתיים-שלוש מיילדות שמלוות אותה לאורך כל ההיריון, בלידה עצמה וגם אחריה".

יש הבדל בליווי נשים הרות שהתאלמנו ובין נשים שבן זוגן פצוע? "בליווי האלמנות מושם דגש על הנכחת החלל וחיבור האישה והמשפחה הרחבה, כולל משפחת החלל. המיילדות מכירות את הצרכים הרגשיים של האלמנה. הן

אבי והילה מילר עם בנם, אוריאל עזרא. למטה: בחגיגות ברית המילה עם המיילדות ציפי נווה ודנה פרידברג

צילום: אוראל עזרא

ובדידות". אבל הילה לא נותרה לבדה בתוך רכבת ההרים הרגשית. "אגף השיקום של מחוז דן הכיר לי מלאכים בדמות נשים - המיילדות ציפי נווה ודנה פרידברג, מטעם ארגון המיילדות. ציפי ודנה ליוו אותי בכל צעד - לא רק בחדר הלידה, אלא גם לפני כן. הן עזרו לי לקבוע תורים, ייעצו לי ברגעי התלבטות רפואית, הקשיבו באמת, תמכו גם נפשית וגם מעשית. כשהרופאה בבית החולים לא הייתה בטוחה אם נכון ליילד אותי בזמן שביקשתי - הן היו שם, חיזקו אותי, הסבירו לי והרגיעו. לא הייתי בטוחה איפה כדאי לי ללדת והייתי

תמיכה ארצית

פרויקט "לצידיך - ליווי מיילדותי עוטף" הוקם ב־15 בדצמבר 2023 בשיתוף השירות הסוציאלי של משרד הביטחון ואגף שיקום וביטוח לאומי, ונתמך מבחינה כלכלית על ידי הפדרציות של יהודי צפון אמריקה.

הצלחתו של הפרויקט מושתתת על שיתופי הפעולה והעבודה המאומצת של הוועד המנהל בארגון ושל כלל המיילדות בישראל, אלו שמלוות את הנשים באופן ישיר ואלו שעובדות יום־יום בחדרי הלידה ונותנות תמיכה מלאה לקולגות שלהן שמגיעות עם האישה שליוו.

תודה גדולה לרכזת הפרויקט סמדר שלומוביץ, מיילדת שלקחה ביוזמתה חלק בליווי אלמנת צה"ל.

נכון להיום משתתפות בפרויקט 96 מיילדות מלוות, חלקן מלוות לידה שנייה ואפילו שלישית. 13 מיילדות נוספות משמשות כמנטוריות שמלוות את צוותי המיילדות.

המלוות מגיעות מכל רחבי הארץ, מרביתן עובדות כמיילדות בבתי חולים, אך ישנן גם מיילדות בית, מיילדות גמלאיות ומיילדות קהילה. ארגון המיילדות מעניק להן ביטוח, ציוד, הדרכה, הכשרות רלוונטיות ותמיכה רגשית. נכון להיום, 62 נשים שנפגעו במהלך המלחמה הביאו חיים חדשים לעולם:

- * 26 אלמנות צה"ל וכוחות הביטחון.
- * 4 אלמנות פעולות איבה.
- * 29 נשות פצועים בגוף ובנפש.
- * שתי נשים שהתייתמו משני הוריהן ב־7 באוקטובר.
- * נכת צה"ל.

צילום: שאטרסטוק

בבית, ולא מבינים שהוא פצוע פיזית ונפשית. המיילדות נמצאות בקו ראשון לזיהוי דגלים אדומים ומענים ייחודיים לכל אישה, הן בקשר ישיר עם הארגון ואנחנו משתפות את השירות הסוציאלי. באחד המקרים, בזכות המיילדות והחיבור לשירות הסוציאלי, פצוץ קיבל מענה רגשי נוסף שאפשר לו שיקום מתאים ואת היכולת לתמוך באשתו. אין ספק שהקשר הרציף והמקצועי עם השירות הסוציאלי של משרד הביטחון ואגף השיקום תורם להצלחת הפרויקט. איפה את רואה את התרומה הייחודית של המיילדות?

"מחקרים הוכיחו שליווי מיילדותי רציף מפחית תחלואה, מפחית תמותה אימהית ותמותה של העובר והיילוד. ראינו בשטח שנשים שקיבלו ליווי חו לידות קצרות יותר הכרוכות בפחות התערבות חיצונית. הייתה אלמנה שלא הרגישה תנועות עובר, המיילדות שכנעו אותה להגיע מייד למיון ושם הוחלט לנתח אותה. זו ממש הצלת חיים". מושקוביץ מספרת שחלק מהמיילדות המשתתפות בפרויקט פונו מבתיהן בדרום, ויש מיילדות שבני זוגן גויסו. כולן מתעקשות לקחת חלק, להגשים את החלום המיילדותי שלהן ולתרום למאמץ המלחמתי.

"חלק מהנשים ההרות הרגישו שהפקירו אותן, ופתאום הן מקבלות מאיתנו תמיכה וכבר לא מרגישות לבד. חוויית ההיריון והלידה משמעותית מאוד,

וכשהיא נצרכת כחוויה טובה היא תיזכר לכל החיים. ברמת היילוד - ידוע שתינוק שגדל ברחם אימו עם הורמוני לחץ ועצב מושפע מכך בהמשך חייו. ליווי מיילדותי משפיע לטובה ומחזק את כל הצדדים". ■

צילום: נטיה

"הרגשתי משמעותית".
עינת שניצר
בחדר
הלידה